

Parlamentul României
Camera Deputaților
DEPARTAMENT LEGISLATIV

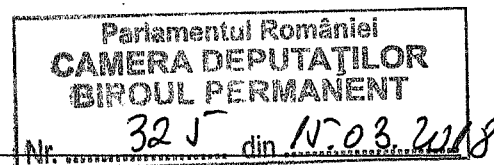

NOTĂ

referitoare la Decizia Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.13³ alin.(5) și a sintagmei „numai după identificarea acestora”, cuprinsă în art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, prin raportare la teza întâi a acestui articol, referitoare la „acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân”

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 23 din 23 ianuarie 2018, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 216 din data de 9 martie 2018, Curtea Constituțională, a admis excepția de neconstituționalitate ridicată în Dosarul nr.920/33/2015 al Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „numai după identificarea acestora”, cuprinsă în art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, prin raportare la teza întâi a acestui articol, referitoare la „acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân”, este neconstituțională.

Potrivit prevederilor art.147 alin.(1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

Cu această decizie urmează să fie sesizate Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru administrație publică și amenajarea teritoriului.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr.23/2018.

SECRETAR GENERAL

Silvia-Claudia MIHALCEA

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 23

din 23 ianuarie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13³ alin. (5) și a sintagmei „numai după identificarea acestora”, cuprinsă în art. 13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, prin raportare la teza întâi a acestui articol, referitoare la „acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân”

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13³ alin. (5) și art. 13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, excepție ridicată de Asociația Registrul Electronic al Animalelor Domestice și de Companie în Dosarul nr. 920/33/2015 al Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 70 D/2016.

2. La apelul nominal se prezintă apărătorul autorului excepției, domnul avocat Ovidiu Podaru, cu împuternicire avocațială depusă la dosar, lipsind cealaltă parte, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că dosarul este la cel de-al doilea termen de judecată. La dosar, atât Consiliul Legislativ, cât și Colegiul Medicilor Veterinari au transmis puncte de vedere referitoare la cadrul legislativ incident în cauză, autorul excepției a transmis opinia unui specialist în ceea ce privește problema rabiei, precum și răspunsuri primite de autor de la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și de la direcțiile județene sanitar-veterinare, din care rezultă numărul cazurilor de rabie la animale. Au fost transmise și documente provenind de la spitale, referitoare la numărul persoanelor mușcate de câini și vaccinate antirabic, precum și o copie de pe pagina de internet a Organizației Mondiale a Sănătății, unde este prezentat „Buletinul European al Rabiei”, ce cuprinde cazurile de rabie și dispersia lor teritorială în România și statele vecine.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul apărătorului autorului excepției, care solicită admiterea acesteia, arătând, în esență, că, potrivit art. 34 din Constituție, statul trebuie să manifeste o atitudine activă pentru prevenirea oricărei boli care ar afecta sănătatea. În acest sens a fost adoptată Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, care, în art. 1 și 3, detaliază principiul constituțional evocat. Acesta este contextul în care au apărut reglementările legale criticate. Vaccinarea antirabică este gratuită, însă este condiționată de identificarea câinelui și înscrierea acestuia în Registrul de evidență a câinilor cu stăpân, ceea ce presupune costuri pentru proprietarul acestuia, conform actelor depuse. Prin urmare, deși vaccinarea este gratuită, aceasta nu se poate face în lipsa

identificării. Riscul cauzat de infectarea cu rabie la animale și, apoi, de transmiterea acesteia la om este foarte crescut în România, tocmai de aceea fondurile alocate vaccinării sunt asigurate de Uniunea Europeană. Pericolul provine din tranzitarea teritoriului de către animalele sălbatice, respectiv de acelea din Ucraina, care este principalul focar de rabie din Europa. Se arată că, din cauza condiționării vaccinării câinilor de identificarea lor, în România nu sunt vaccinați mai mult de 50% dintre câinii cu stăpân, fapt recunoscut și de autoritățile sanitar-veterinare. Dacă la nivel de raportări numărul focarelor de infecție la animale a scăzut, pericolul rămâne același în ceea ce privește oamenii, numărul de persoane vaccinate antirabic fiind de 15.000—16.000 anual. Rabia este o boală ce provoacă decesul, iar singura șansă pentru o persoană mușcată de un animal este vaccinarea profilactică. Apărătorul autorului solicită aplicarea prin analogie a considerentelor de principiu referitoare la gratuitate, reținute în deciziile Curții Constituționale nr. 251 din 17 septembrie 2002, nr. 548 din 15 mai 2008 și nr. 191 din 31 martie 2015. Apreciază că gratuitatea veritabilă nu trebuie să fie condiționată de o taxă sau o altă operațiune ce ar consta într-o contraprestație. Arată că în punctul de vedere al Guvernului se face referire la dreptul de proprietate. În raport cu acest punct de vedere, apreciază că instanța de contencios constituțional ar trebui să privească problema din perspectiva unui terț care poate fi afectat de pericolul unei mușcături provenind de la un câine cu stăpân ce refuză identificarea, respectiv vaccinarea antirabică a animalului. Acest terț nu are nicio posibilitate de apărare a propriei sănătăți. Statul trebuie să intervină pentru ca operațiunea de vaccinare să nu fie condiționată de identificare ori să suporte costurile identificării.

5. Președintele acordă cuvântul doamnei judecător Simona-Maya Teodoroiu, care adresează trei întrebări apărătorului autorului excepției, respectiv: din ce an se face vaccinarea antirabică în România, cum anume se ținea evidența câinilor vaccinați până la introducerea identificării prin microcipare și dacă operațiunea de vaccinare era gratuită sau presupunea costuri.

6. Apărătorul autorului excepției solicită Curții ca la aceste întrebări să răspundă în calitate de specialist domnul profesor doctor Paul Alexandru — medic veterinar.

7. Curtea acordă cuvântul domnului Paul Alexandru, care, în esență, arată că vaccinarea antirabică a fost introdusă în România în anul 1954, când au fost semnalate primele cazuri de îmbolnăvire la oameni. Evidența privind identificarea animalelor a parcurs trei etape: prima a constat în descrierea animalului, a doua a constat în amprentarea nazală și ținerea cametelor de sănătate și ultima o reprezintă identificarea prin implantarea de microcip. În opinia sa, ultima etapă trebuie să fie gratuită, deoarece câinele nu are valoare agro-zoo-alimentară, astfel încât, în mediul rural, proprietarii nu vor plăti pentru identificarea câinilor. În plus, vaccinarea este condiționată de identificare numai în cazul câinilor, însă, în cazul altor specii de animale care se pot îmbolnăvi de rabie, nu există obligația identificării prealabile vaccinării.

8. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că art. 34 din Constituție consacră dreptul complex la ocrotirea sănătății, drept ce ține de condiția umană la nivelul cerințelor actuale de viață, prin conținutul său asigurând atât păstrarea și dezvoltarea calităților sale fizice, cât și a celor mentale, care să îi permită o reală participare la viața socială. Restrângerea unui drept constituțional este admisă, aceasta răspunzând nevoilor de a asigura securitatea juridică a drepturilor și libertăților celorlalți. Impunerea de către legiuitor a obligației de a suporta costurile de identificare nu este una excesivă, de natură a afecta existența dreptului însuși.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

9. Prin Încheierea din 13 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 920/33/2015*, **Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 13³ alin. (5) și art. 13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân.** Excepția a fost invocată de Asociația Registrul Electronic al Animalelor Domestice și de Companie într-o cauză având ca obiect cererea de anulare a art. 3 alin. (2), art. 4 alin. (1), art. 7 alin. (2) și art. 10 din Normele privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 1/2014.

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul arată că textul de lege criticat este neconstituțional, în măsura în care condiționează vaccinarea antirabică a câinilor de identificarea și înregistrarea lor în Registrul de evidență a câinilor cu stăpân (denumit în continuare R.E.C.S.), pe cheltuiala proprietarilor, aducând atingere art. 34 alin. (1) și (2) din Legea fundamentală, referitor la dreptul la ocrotirea sănătății.

11. Referitor la prevederile art. 13³ alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, autorul arată că prin acestea se reglementează obligația de identificare a câinilor cu stăpân, care presupune o cheltuială exorbitantă în raport cu veniturile populației, în special cea din mediul rural, unde o familie poate avea nevoie de mai mulți câini. Efectul textului de lege criticat este întârzierea sau sustragerea de la înregistrarea câinilor și, subsecvent, de la vaccinarea antirabică ori soluția abandonului animalelor, pentru a evita sancțiunile.

12. În ambele ipoteze menționate, câinii nu vor putea fi vaccinați antirabic deoarece, potrivit art. 13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, acțiunea de vaccinare antirabică se efectuează numai după identificarea acestora. Se creează astfel riscul declanșării unei epidemii de rabie, ceea ce aduce atingere art. 34 alin. (1) și (2) din Constituție, referitor la dreptul la ocrotirea sănătății.

13. Autorul apreciază că textele de lege criticate transpun prevederile Regulamentului (UE) nr. 576/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind circulația necomercială a animalelor de companie și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 998/2003. Acesta face o comparație între dispozițiile Regulamentului și reglementările cuprinse în Normele privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 1/2014, arătând că Regulamentul se referă la câinii care își însoțesc stăpânii într-o circulație necomercială, iar art. 7 alin. (2) din normele menționate, la scoaterea acestora în spații publice. Concluzia este aceea că legiuitorul a extins aplicarea prevederilor Regulamentului, care are ca domeniu specific de reglementare circulația necomercială a animalelor de companie, pentru toate situațiile în care câinii cu stăpân sunt scoși în spații publice, fără a distinge dacă aceștia sunt câini utilitari sau de companie. Totodată, autorul face referire la costurile legate de identificarea

și înregistrarea câinilor în R.E.C.S., arătând că regulamentul menționat nu face nicio referire la persoana care urmează să suporte cheltuielile aferente obligațiilor înscrise în acesta, pe când art. 13³ alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 reglementează cu privire la suportarea costurilor de către aparținător. Or, costurile necesare identificării sunt lăsate la latitudinea medicilor veterinari, fiecare stabilind un preț global, nivelul foarte ridicat al prețurilor ducând la consecințele anterior menționate, respectiv întârzierea sau sustragerea de la înregistrarea câinilor ori abandonul animalelor. În concluzie, prevederile legale criticate, ce lasă obligația suportării costurilor de identificare în sarcina aparținătorului și prin care este condiționată vaccinarea antirabică de identificarea câinilor, aduc atingere art. 34 alin. (1) și (2) din Constituție.

14. **Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece modalitatea de gestionare stabilită de legiuitor se aplică tuturor celor aflați în aceeași situație.

15. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

16. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale criticate este neîntemeiată, arătând că, prin prevederile art. 13³ alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, se instituie o limitare a dreptului de proprietate permisă de dispozițiile art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție. Potrivit art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție, regimul juridic al dreptului de proprietate și limitele pe care legiuitorul le poate aduce acestui drept se stabilesc prin lege organică, ordonanța de urgență putând reglementa în domeniul legii organice. Nu se poate pune problema încălcării dreptului la ocrotirea sănătății, deoarece obligația de identificare a câinilor înainte de vaccinarea lor antirabică constituie o limitare a dreptului de proprietate, instituită în acord cu prevederile Legii fundamentale.

17. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, actele depuse, concluziile apărătorului autorului excepției, ale expertului prezent și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum a fost reținut în încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 13³ alin. (5) și art. 13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 794 din 13 decembrie 2001, cu modificările aduse prin Legea nr. 258/2013 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 601 din 26 septembrie 2013, care au următorul conținut:

— Art. 13³ alin. (5): „*Identificarea câinilor cu stăpân este obligatorie și se suportă de către aparținător.*”;

— Art. 13⁴: „*Acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân și a celor ce urmează să fie dați spre adopție se efectuează numai după identificarea acestora.*”

20. Din examinarea criticilor formulate de autorul excepției, Curtea reține că obiectul acesteia îl constituie prevederile art. 133 alin. (5), precum și cele ale sintagmei „*numai după identificarea acestora*”, cuprinsă în art. 134 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, prin raportare la teza întâi a acestui articol, referitoare la „*acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân*”. În acest sens, Curtea observă că teza a doua a art. 134 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 referitoare la câinii ce urmează a fi dați spre adopție nu a fost criticată de autor, deoarece cheltuielile ce rezultă în urma deparazitării, vaccinării antirabice, sterilizării și identificării prin implantarea de microcip, precum și a înscrierii ce urmează după adopție în R.E.C.S. incumbă serviciilor specializate pentru gestionarea câinilor fără stăpân, înființate la nivelul unităților administrativ-teritoriale ori, ca urmare a concesiunii, persoanelor juridice — asociații și fundații care desfășoară activități în domeniul protecției animalelor, astfel cum rezultă din art. 133 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001. Pentru câinii dați spre adopție de aceștia nu există impedimente în ceea ce privește respectarea ordinii identificării și a vaccinării ulterioare, așa cum reglementează art. 134 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, deoarece persoanele menționate trebuie să dispună, prin ipoteza normei, de bugete alocate acestor operațiuni.

21. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textele de lege criticate aduc atingere dispozițiilor constituționale ale art. 34 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul la ocrotirea sănătății.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 133 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, Curtea observă că termenul „*identificare*” este definit în art. 2 lit. i) din Normele privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 1/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 31 din 15 ianuarie 2014, ca fiind ansamblul de operațiuni și proceduri care au ca scop individualizarea unui animal, utilizând mijloace permanente de identificare. Mijlocul de identificare îl constituie microcipul în care sunt înscrise informațiile necesare identificării unice a animalului. Potrivit art. 3 alin. (5) din normele menționate, câinii se identifică exclusiv prin implantarea unui microcip în termen de maximum 90 de zile de la fătare, dar în orice caz înainte de vânzarea, donarea cu titlu gratuit sau scoaterea în spații publice a acestora, de către medici veterinari din unitățile medicale veterinare de asistență înregistrate în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică, deținut de către Colegiul Medicilor Veterinari, precum și din universitățile care dețin clinici veterinare universitare, înregistrați ca identificatori și operatori ai R.E.C.S.

23. Curtea constată că identificarea are ca scop „*înregistrarea*”, ce reprezintă operațiunea de culegere și introducere în R.E.C.S. a datelor de identificare ale animalului, evenimentelor, informațiilor veterinare și a datelor de identificare ale proprietarului. Acesta reprezintă, așadar, o bază a informațiilor anterior nominalizate, ce este păstrată în formă electronică și arhivată într-o bază de date aflată în gestiunea Colegiului Medicilor Veterinari.

24. Curtea reține că identificarea în scopul înscrierii în R.E.C.S. și eliberarea carnetului de sănătate ca urmare a identificării reprezintă operațiuni ce au ca scop prevenirea abandonului pe domeniul public, supravegherea înmulțirii câinilor, precum și identificarea proprietarului în situația angajării răspunderii pentru prejudiciul cauzat de animal, în condițiile art. 1.375 din Codul civil.

25. Totodată, Curtea constată că aceste operațiuni servesc sănătății și bunăstării animalelor, în sensul art. 4 alin. (1) din Convenția europeană pentru protecția animalelor de companie,

ratificată prin Legea nr. 60/2004 privind ratificarea Convenției europene pentru protecția animalelor de companie, semnată la Strasbourg la 23 iunie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 5 mai 2004, precum și în sensul art. 1 alin. (1) din Legea nr. 205/2004 privind protecția animalelor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 320 din 30 aprilie 2014.

26. De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că animalele pot fi privite ca o parte constitutivă a unui mediu înconjurător durabil și echilibrat ecologic, protecția acestora fiind încorporată în cadrul mai larg al asigurării condițiilor pentru menținerea unei naturi sănătoase, de care să beneficieze atât generațiile prezente, cât și cele viitoare. Totodată, mediul înconjurător de calitate implică și o faună sănătoasă, problemele animalelor putând afecta, în același timp, sănătatea și siguranța oamenilor. Grijă pentru sănătatea animalelor apare, așadar, ca o reflexie a dreptului oamenilor la ocrotirea sănătății, garantat la nivel constituțional prin prevederile art. 34, care instituie în sarcina statului obligația de a lua măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice (a se vedea Decizia nr. 511 din 4 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 4 octombrie 2017, paragrafele 14 și 15).

27. Având în vedere cele expuse, Curtea reține că dispozițiile art. 133 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, prin care se instituie obligația de identificare a câinilor cu stăpân, nu aduc atingere art. 34 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul la ocrotirea sănătății din Legea fundamentală.

28. Curtea constată, referitor la costurile operațiunilor de identificare și, ulterior, a celor de înregistrare, că acestea se suportă de către „*apartinător*”, astfel cum rezultă din textul de lege supus controlului, precum și din art. 7 alin. (10) din Normele privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân, și că prețul la care se efectuează aceste operațiuni se stabilește potrivit art. 36 din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 24 martie 2014, în conformitate cu care tarifele și onorariile pentru libera practică medical-veterinară se stabilesc de către fiecare medic veterinar. Curtea reține că trebuie evitat riscul existenței unor tarife disproporționate în raport cu veniturile proprietarilor câinilor, tocmai pentru a preveni situațiile în care aceștia ar fi în mod obiectiv puși în imposibilitatea suportării costurilor de identificare, înregistrare în R.E.C.S. sau de eliberare a carnetului de sănătate.

29. Referitor la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*numai după identificarea acestora*”, cuprinsă în art. 134 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, prin raportare la teza întâi a acestui articol, referitoare la „*acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân*”, Curtea observă că prevederile art. 34 din Constituție garantează ocrotirea sănătății și stabilesc obligația statului de a lua măsurile necesare pentru asigurarea igienei și a sănătății publice. În acest sens sunt lăsate la latitudinea legiuitorului organizarea asistenței medicale, a sistemului de asigurări sociale, controlul profesiilor medicale și activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei. A fost adoptată astfel Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015, ce reglementează cu privire la domeniul sănătății publice, obiectiv de interes social major. Unul dintre mijloacele prin care dreptul la ocrotirea sănătății este garantat îl constituie prevenirea și controlul bolilor, potrivit art. 5 lit. d) din Legea nr. 95/2006.

30. Curtea reține că prevenirea și controlul bolilor transmisibile atât de la om la om, cât și de la animale la om sunt necesare, dând efectivitate și constituind o garanție a respectării art. 34 din Constituție. În acest sens, potrivit art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, publicată în Monitorul

Oficial al României, Partea I, nr. 94 din 31 ianuarie 2004, prevenirea transmiterii de boli de la animale la om constituie o problemă de stat și o îndatorire pentru toți locuitorii țării, fiind parte a politicilor publice în domeniul sănătății, dezvoltate în temeiul prevederilor constituționale anterior citate și al celor infraconstituționale (legale).

31. În acest context, Curtea reține că, potrivit art. 2 lit. a) și b) din Norma sanitară veterinară privind măsurile generale de prevenire și control al rabiei la animale domestice și sălbatice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 29/2008, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 323 din 24 aprilie 2008, **rabia este o zoonoză**, respectiv boală transmisibilă de la animale la om, definită ca fiind encefalomielita infecțioasă acută, comună omului și diferitelor specii de animale domestice și sălbatice, caracterizată clinic prin simptome nervoase extrem de grave, **următe întotdeauna de moarte**.

32. Curtea observă că acțiunile de vaccinare antirabică se realizează, în parte, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1.156/2013 pentru aprobarea acțiunilor sanitar-veterinare cuprinse în Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, a acțiunilor prevăzute în Programul de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor, precum și a tarifelor aferente acestora, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 7 ianuarie 2014. Contravaloarea vaccinului contra rabiei din cadrul programului anterior menționat se suportă, potrivit art. 4 alin. (3) din acest act, din bugetul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor. De asemenea, vaccinarea antirabică se poate face, la inițiativa proprietarului, la cabinetele medicale de liberă practică, situație în care prețul vaccinului este suportat de acesta.

33. Curtea reține că legiuitorul, prin sintagma „**numai după identificarea acestora**”, cuprinsă în art. 134 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, condiționează acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân de identificarea în prealabil a câinelui de către proprietar. În condițiile în care rabia este o boală transmisibilă de la animal la om, letală în cazul în

care nu se face vaccinarea în faza incipientă, condiționarea vaccinării câinelui de identificarea prealabilă a acestuia este de natură a aduce atingere art. 34 privind dreptul la ocrotirea sănătății din Constituție, sub aspectul măsurilor de prevenție pe care statul trebuie să le adopte.

34. Curtea reține că legiuitorul trebuie să realizeze o prioritizare a obiectivelor, în raport cu importanța și impactul lor în respectarea dreptului la sănătate, **astfel încât vaccinarea antirabică a câinilor cu stăpân să precedă operațiunii de identificare și nu invers**. Evidența vaccinării antirabice se va ține în continuare în carnetul de sănătate al câinelui, carnet ce va fi eliberat potrivit art. 133 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, având serie și număr unice, precum și în evidențele medicilor care efectuează vaccinarea.

35. Curtea observă prevederile Regulamentului (UE) nr. 576/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind circulația necomercială a animalelor de companie și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 998/2003, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 178 din 28 iunie 2013, care, în anexa III privind cerințele de valabilitate pentru vaccinurile antirabice, reglementează la pct. 2 condițiile pe care o vaccinare antirabică trebuie să le îndeplinească. La pct. 2 lit. (d) se menționează, referitor la data administrării vaccinului, ca aceasta să nu fie anterioară datei aplicării transponderului (microcip) sau a tatuajului ori datei citirii transponderului sau a tatuajului, indicate în secțiunea corespunzătoare din documentul de identificare. Curtea reține că aceste prevederi privesc însă o situație particulară, respectiv a animalelor de companie care circulă pe teritoriul statelor membre, fără a face obiectul unei circulații comerciale, necesitând o reglementare specială. Aceste animale nu pot fi însă scoase din țară fără pașaport valabil, fiind deci în mod obligatoriu identificate. Prin urmare, Curtea reține că regulile ce reglementează o situație cu caracter special (ieșirea și circulația pe teritoriul statelor membre) nu pot fi extinse în mod obiectiv și justificat și nu pot fi aplicate situației cu caracter general, sub toate aspectele privind regimul juridic aplicabil vaccinării câinilor cu stăpân aflați pe teritoriul național, animale care nu circulă în afara țării.

36. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi în ceea ce privește art. 133 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 și cu majoritate de voturi în ceea ce privește art. 134 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Asociația Registrul Electronic al Animalelor Domestice și de Companie în Dosarul nr. 920/33/2015 al Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 133 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

2. Admite excepția de neconstituționalitate formulată de același autor în dosarul aceleiași instanțe și constată că sintagma „**numai după identificarea acestora**”, cuprinsă în art. 134 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, prin raportare la teza întâi a acestui articol, referitoare la „**acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân**”, este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședință din data de 23 ianuarie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu